

Yüzde Sabit İz Yönünden Değerlendirilen Adli Olgular Forensic Cases Evaluated in Terms of Face Permanent Scar

Orhan Meral¹, Nusret Ayaz²

¹ Uzm.Dr., Çiğli Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Adli Tıp Birimi, İzmir

² Uzm.Dr., Niğde Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Adli Tıp Birimi, Niğde

Özet

Amaç: Yüz, insanların karşı karşıya gelmeleri esnasında göze ilk çarpan vücut bölümlerinden olup travma sonrası yüz bölgesinde meydana gelen kalıcı yara izleri ceza ve tazminat hukuku açısından önemlidir. Bu çalışmada, adli mercilerce yüzde sabit iz yönünden değerlendirilmek üzere gönderilen olguların demografik verilerinin ve yaralanma özelliklerinin incelenmesi, sonuçların mediko-legal yönden tartışılması amaçlanmıştır.

Yöntem: Haziran 2016 - Eylül 2019 tarihleri arasında adli mercilerce yüzde sabit iz yönünden değerlendirilmek üzere Sağlık Bilimleri Üniversitesi İzmir Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi Adli Tıp Polikliniği'ne gönderilen 173 olguya ait kayıtlar geriye dönük olarak incelendi. Çalışmada elde edilen verilerin tamamlayıcı istatistikleri SPSS programı (versiyon 22) ile analiz edildi.

Bulgular: Çalışmaya dâhil edilen 173 olgunun 140'ı (%80,9) erkek, 33'ü (%19,1) kadındı. En sık 31-40 yaş grubunda (n:43, %24,9) yer alan olguların yaş ortalaması 39,47±14,73 bulundu. Rapor istemlerin büyük çoğunluğunun (n:146, %84,4) polis merkezi amirliklerince yapıldığı, olguların %69,4'ünün (n:120) darp sonucu yaralandığı, olgularda saptanan yaralanmalarının %16,2'sinin (n:28) yüzde sabit iz niteliğinde olduğu ve %64,3'ünün kasten yaralama sonucu meydana geldiği (p:0,019) belirlendi.

Sonuç: Yaralanma sonrası ilk başvuru sağlık kuruluşu çoğunlukla hastane acil servisleri olup adli mercilerce istenen raporların düzenlenmesinde olgulardan alınan anamnez ve yapılan muayenenin oldukça dikkatli ve titiz bir şekilde yürütülmesinin büyük önem taşıdığı görülmektedir. Düzenlenen adli raporlarda belirtilen hususlar yaralanmanın niteliğini gözler önüne sermekte, yaralanmaların niteliği de yasal mevzuat hükümlerine göre adli ve hukuki yargılamanın seyrini ve dolayısıyla verilecek ceza ve/veya tazminat düzeyini etkileyebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Adli rapor, mediko-legal değerlendirme, sabit iz, yüz

Summary

Objective: Face is one of the first parts of the body that catches the eye when people come across, and the permanent scars that occur in the face after trauma are important in terms of criminal and compensation law. In this study, it was aimed to examine the demographic data and injury characteristics of the cases to be evaluated in terms of permanent scar on the face by forensic authorities, and to discuss the results from a medico-legal perspective.

Material and Method: The records of 173 cases sent to Health Sciences University İzmir Bozyaka Training and Research Hospital Forensic Medicine Outpatient Clinic between June 2016 and September 2019 were analyzed retrospectively. Complementary statistics of the data obtained in the study were analyzed with the SPSS program (version 22).

Results: Of the 173 cases included in the study, 140 (80.9%) were male and 33 (19.1%) were female. The mean age of the cases between 31-40 ages (n:43, 24.9%) was calculated as 39.47±14.73. The majority of the report requests made by the provincial or district police directorates and police station headquarters were (n:146, 84.4%). 69.4% (n:120) of the cases were injured as a result of assault. 16.2% of the injuries (n:28) were found to be permanent scar on the face and 64.3% of the cases were intentionally injured (p:0.019).

Conclusion: The first medical institution to be referred after injury is mostly the hospital emergency services, and it is seen that the anamnesis taken from the cases and the careful and meticulous execution of the examination is of great importance in the preparation of the reports requested by the judicial authorities. The issues specified in the forensic reports reveal the nature of the injury, and the nature of the injuries may affect the course of the judicial and legal proceedings and the level of punishment and / or compensation to be imposed according to the provisions of the legal legislation.

Key words: Forensic report, medico-legal evaluation, permanent scar, face

Kabul Tarihi: 26.Ekim.2020

Giriş

Yüz, kişilerin karşı karşıya gelmeleri sırasında göze ilk çarpan vücut bölümlerinden biridir. Yüz bölgesindeki yaralanmalar en sık trafik kazası, darp ve ateşli silah yaralanması sonucu meydana gelmektedir (1,2,3,4). Bu yaralanmaların etiyojisi ve epidemiyolojisi ülkemizde ve dünyada farklılıklar gösterebilmekte olup, travmatik yüz yaralanması için en sık risk faktörü saldırganlık ve şiddet içeren davranışlara maruz kalmadır (5,6).

Baş ve boyun bölgesi, kişilerarası şiddete en sık maruz kalan vücut bölgelerinden biri olup bu bölgelere gelen saldırılar zaman zaman kalıcı izler bırakabilmekte, bu durum kişide hem fiziksel hem de psikolojik etkilere yol açabilmektedir. Ayrıca yüz travması insanların yaşamlarını etkileyerek görünüm, konuşma ve diyet alışkanlıklarını etkileyebilmekte, hatta ölüme neden olabilmektedir. (3,5,6,7).

Yüz bölgesi, insanların yüz yüze olan diyaloglarında pozitif veya negatif etkilere yol açar. Travma sonrası meydana gelen ve başkaları tarafından yaralı kişi üzerinde ilk bakışta negatif izlenime neden olabilen yüzdeki yara izleri ceza ve tazminat hukuku açısından da önemlidir (8). Yüz bölgesinde meydana gelen sabit izlerin kişilerin sosyal hayatını da önemli derecede etkileyeceği düşünülerek 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda (TCK) belirtilen "yüzde sabit iz" ve "yüzün sürekli değişikliği" kavramları (9), suçun ağırlaştırıcı faktörleri olarak değerlendirilmiştir.

Ülkemiz adli tıp uygulamalarında düzenlenen raporların büyük çoğunluğunu travmanın ağırlığının değerlendirildiği adli travma raporları oluşturmaktadır. Bu raporlar TCK'nun "Vücut Dokunulmazlığına Karşı Suçlar" başlığı altında yer alan maddelerde yazılı bulunan hususlar doğrultusunda ve adli mercilerin anlayacağı bir dilde düzenlenmektedir (9). Yaralama suçları adli tıbbi açıdan değerlendirilirken ülke çapında bir standart sağlamak için 2005 yılında "Türk Ceza Kanunu'nda Tanımlanan Yaralama Suçlarının Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi" başlıklı rehber hazırlanmıştır. Bu rehber 2013 ve 2019 yıllarında güncellenmiş olup, TCK'ya göre "yüz sınırları" tanımlanmıştır. Buna göre; kişiye cepheden bakıldığında üstte saçlı deri sınırı (saçı dökülen ya da azalan kişilerde görülebilen frontal bölge dâhil), yanlarda kulaklar dâhil olmak üzere kulakların arkasından inen hayali düz çizgilerin

her iki klavikula ile kesiştiği noktalar ile altta fossa jugularisten başlayıp yanlara doğru klavikularını takip eden çizgiler arasında kalan bölge yüz sınırları olarak belirtilmiştir (10).

Yüz bölgesinde meydana gelen her yaralanma az ya da çok iz bırakabilir ancak yüzdeki her iz "yüzde sabit iz" niteliğinde kabul edilmez. Öncelikle yüzdeki izin sabit (kalıcı) olup olmadığı değerlendirilmesi için yaralanma üzerinden en az 6 ay geçmesi gerekmektedir (10). Bu husus yüksek yargı kararıyla da kesinleştirilmiştir (11). Altı ay sonra yapılan değerlendirmede yara iyileşme süreci devam ediyorsa bu durumda "yüzde sabit iz" açısından karar verilmez ve iyileşmenin tamamlanması beklenir (12,13). Yüz bölgesinde meydana gelen ve iyileşme süreci tamamlanmış bir yaralanmanın adli tıbbi açıdan yüzde sabit iz niteliğinde olduğunun belirtilebilmesi için bu izin "gün ışığında veya iyi aydınlatılmış bir ortamda, insanlar arası sözel diyalog mesafesinden (1-2 metre) ilk bakışta belirgin bir şekilde fark edilebilir durumda olması" gerekmektedir.

Bu çalışmada, bir eğitim ve araştırma hastanesi adli tıp polikliniğine yüzde sabit iz yönünden değerlendirilmek üzere adli merciler tarafından gönderilen olgular için düzenlenen raporların incelenerek mediko-legal yönden tartışılması ve bu hususta literatüre katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

Gereç ve Yöntem

Verilerin elde edilmesi:

Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan alınan izin sonrası Haziran 2016 – Eylül 2019 tarihleri arasında adli merciler tarafından Sağlık Bilimleri Üniversitesi Bozyaka Eğitim ve Araştırma Hastanesi Adli Tıp Polikliniği'ne yüzde sabit iz açısından değerlendirilmek üzere gönderilen 173 olguya ait kayıtlar geriye dönük olarak incelendi. Olguların yaş ve cinsiyet gibi demografik özellikleri ile istem merci, olay orijini, olay türü ve adli tıbbi değerlendirme sonucu tespit edildi, bu değişkenler il yüzde sabit iz arasındaki ilişki araştırıldı.

İstatistiksel analiz:

Çalışmada elde edilen verilerin tamamlayıcı istatistikleri SPSS programı ile analiz edildi. Demografik veriler ortalama değer \pm standart sapma ve/veya yüzde olarak ifade edildi. Analizlerde frekans, yüzde ve sayımla belirlenen

verilerin analizinde ki-kare testi kullanıldı. Karşılaştırma değerleri %95 güven aralığında hesaplandı; $p < 0,05$ değeri istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

Bulgular

Çalışmaya alınan 173 olgunun 140'ı (%80,9) erkek, 33'ü (%19,1) kadındı. Olguların rapor tarihindeki yaşları 6 ila 80 arasında değişmekte olup yaş ortalaması $39,47 \pm 14,73$ bulundu.

Yaş grupları değerlendirildiğinde; olguların daha sık olarak 31-40 yaş grubunda (n:43, %24,9) yer aldığı, onu sırasıyla 41-50 (n:39, %22,5), 21-30 (n:36, %20,8), 51-60 (n:20, %11,6), 61 ve üzeri (n:19, %11) ile 0-20 (n:16, %9,2) yaş gruplarının izlediği görüldü.

Adli rapor istem mercileri incelendiğinde; istemlerin büyük çoğunluğunun (n:146, %84,4) il ve ilçe emniyet müdürlükleri ile onlara bağlı polis merkezi amirlikleri tarafından yapıldığı, ayrıca 13 istemin (%7,5) mahkemeler, 8 istemin (%4,6) jandarma karakol komutanlıkları, 6 istemin ise (%3,5) cumhuriyet başsavcılıkları tarafından yapıldığı belirlendi.

Olgulara ait demografik veriler ve adli rapor istem mercilerinin dağılımı tabloda gösterildi (Tablo 1).

Çalışmamızda yaralanmaların %80,3'ünün (n:139) kasten, %19,7'sinin (n:34) ise kazaen meydana geldiği, ayrıca olay türleri incelendiğinde; 120 olgunun (%69,4) darp, 29 olgunun (%16,8) trafik kazası, 12 olgunun (%6,9) ise kesici-delici alet ile yaralandığı tespit edildi (Tablo 2).

Yapılan değerlendirme sonucunda; olgularda saptanan yaralanmalarının %16,2'sinin (n:28) yüzde sabit iz niteliğinde olduğu, %83,3'ünün yüzde sabit iz niteliğinde olmadığı rapor edildiği görüldü. İstatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık saptanmamakla birlikte ($p > 0,05$) yüzde sabit iz saptanan olguların %89,3'ünün erkek olduğu, kadınların yaralanmalarının %90,9'unun yüzde sabit iz niteliğinde olmadığı dikkat çekti. Yüzde sabit iz oluşup oluşmaması ile olguların bulunduğu yaş grubu arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık saptanmadı ($p > 0,05$). Yüzde sabit iz meydana gelen olguların %64,3'ünün yaralanmasının kasten meydana geldiği, kazaen meydana gelen yaralanmaların %70,6'sının yüzde sabit ize neden olmadığı ($p:0,019$) (Tablo 3) belirlendi.

Tablo 1. Olgulara ait demografik veriler ve adli rapor istem mercilerinin dağılımı

Cinsiyet	n (%)
Erkek	140 (80.9)
Kadın	33 (19.1)
Yaş aralığı	6 – 80
Ortalama yaş	$39,47 \pm 14,73$
Erkek	$39,62 \pm 15,22$
Kadın	$38,82 \pm 12,67$
Yaş grupları	
0-20	16 (9.2)
21-30	36 (20.8)
31-40	43 (24.9)
41-50	39 (22.5)
51-60	20 (11.6)
61 ve üzeri	19 (11.0)
Yıllara göre rapor sayıları	
2016	22 (12.7)
2017	54 (31.2)
2018	56 (32.4)
2019	41 (23.7)
İstem makamı	
Polis Merkezi Amirliği	146 (84,4)
Mahkeme	13 (7,5)
Jandarma Karakol Komutanlığı	8 (4,6)
Cumhuriyet Başsavcılığı	6 (3,5)

Tablo 2. Suç türü ve olay türü dağılımları

Suç türü	
Kasten yaralama	139 (80,3)
Taksirle (kazaen) yaralama	34 (19,7)
Olay türü	
Darp	120 (69,4)
Trafik kazası	29 (16,8)
Kesici-delici alet yaralanması	12 (6,9)
Ateşli silah yaralanması	7 (4,0)
İş kazası	3 (1,7)
Yüksekten düşme	1 (0,6)
Yanık	1 (0,6)

Tablo 3. Olay orijini ve yüzde sabit iz ilişkisi

Olay Orijini	Yüzde Sabit iz		Toplam
	Var	Yok	
Kasten Yaralama	18	121	139
	% 12,9	% 87,1	% 100,0
	% 64,3	% 83,4	% 80,3
Kazaen Yaralama	10	24	34
	% 29,4	% 70,6	% 100,0
	% 35,7	% 16,6	% 19,7
Toplam	28	145	173
	% 16,2	% 83,8	% 100,0
	% 100,0	% 100,0	% 100,0

Tartışma

Bu çalışmada adli merciler tarafından yüzde sabit iz yönünden değerlendirilmek üzere bir eğitim ve araştırma hastanesi adli tıp polikliniğine gönderilen 173 olgunun kayıtları geriye dönük olarak incelenmiştir. Olguların büyük çoğunluğunun erkek (n:140, %80,9) olduğu, rapor tarihindeki yaşlarının 6 ila 80 arasında değiştiği, en sık olarak 31-40 yaş grubunda (n:43, %24,9) yer aldığı belirlenmiştir.

Yüzde sabit iz değerlendirmesi adli rapor düzenlenmesinde sıkça yapılmakla birlikte bu değerlendirmelerin incelendiği ulusal çalışma sayısının az olduğu göze çarpmaktadır. Kumral'ın İstanbul'da Adli Tıp Kurumu 2. İhtisas Kurulu'nda 2005-2009 yıllarında yüzde sabit iz niteliğinde olup olmadığı hususunda görüş istenen 1739 olguya düzenlenmiş raporları incelediği çalışmada (8) olguların %89,5'inin erkek olduğu, Kafadar'ın Elazığ Adli Tıp Şube Müdürlüğü'ne 2012 yılı içerisinde değerlendirilen 143 olguyu incelediği çalışmada (14) olguların %86,7'sinin erkek olduğu bildirilmiş olup sunulan çalışma ile uyumludur.

Bu çalışmada adli rapor istemlerinin büyük çoğunluğunun (n:146, %84,4) il veya ilçe emniyet müdürlükleri ile bunlara bağlı polis merkezi amirlikleri tarafından yapıldığı görülmektedir. Çalışmanın yapıldığı hastanenin İzmir şehir merkezinde olması nedeniyle adli rapor isteminde bulunan adli mercilerin en sık polis merkezi amirliği olması olağan karşılanmıştır.

Sunulan çalışmada yaralanmaların %80,3'ünün kasten meydana geldiği tespit edilmiş, olay türleri incelendiğinde ise olguların %69'unun darp sonucu yaralandığı saptanmıştır. Kumral'ın çalışmasında (15) yaralanmaların en sık künt travma (%37,5), Kafadar'ın çalışmasında (14) en sık darp (%58) sonucu meydana geldiği bildirilmiş olup, mevcut çalışma ile uyumludur.

Yüzde sabit iz yönünden yapılan değerlendirmelerin mutlak surette adli tıp uzmanı tarafından yapılması gerekmektedir. Bu hususta Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun içtihadı birleştirme kararı mevcut olup bağlayıcıdır (16). Sunulan çalışmada adli tıbbi değerlendirmelerin tümü adli tıp uzmanı tarafından yapılmış olup, olgularda saptanan yaralanmalarının %16,2'sinin

yüzde sabit iz niteliğinde olduğu belirtilmiştir. Kumral'ın çalışmasında (8) bu oran %38,5, Kafadar'ın çalışmasında (14) ise %33,5 olarak bildirilmiştir. Verilen yüzde sabit iz kanaati ceza hukukunun yanı sıra tazminat hukuku açısından da büyük önem taşımaktadır. Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin verdiği kararda "*Kişinin yüzündeki sabit iz niteliğindeki yaralanma nedeniyle ekonomik geleceğinin sarsılması sonucu oluşan zararın da belirlenmesi gerektiği*" bildirilmiştir (17).

Bu çalışmada yüzde sabit iz saptanan olguların %89,3'ünün erkek olduğu, kadınların yaralanmalarının %90,9'unun yüzde sabit iz niteliğinde olmadığı dikkat çekmiştir. Kumral (8) yüzde sabit iz saptanan olgularının %89'unun erkek olduğunu, kadınların ise %64,8'inin yüzde sabit iz niteliğinde yaralandığını bildirmiştir. Yaralanmanın yüzde sabit ize neden olmasının yaralamayı basit olmaktan çıkardığı ve TCK'ndaki tanımıyla "*Basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek ölçüde hafif olmadığı*" gözönüne alındığında, bu durum adli yargılama sonucu kişiye verilecek cezanın artırımına neden olmakta, hatta buna bağlı olarak yargılama mercisi olan mahkemeyi bile değiştirebilmektedir (18).

Sunulan çalışmada yüzde sabit iz meydana gelen olguların %64,3'ünün yaralanmasının kasten meydana geldiği, kazaen meydana gelen yaralanmaların %70,6'sının yüzde sabit ize neden olmadığı (p:0,019) belirlenmiştir. Yapılan adli tıbbi değerlendirmelerin tümü adli tıp uzmanı tarafından ve olay üzerinden en az altı ay geçtikten sonra yapılmış olup Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin de bu konuda kararları mevcuttur. Karara göre "*Olay tarihinden itibaren altı aylık sürenin geçmesi gerektiği ve raporun ilgili uzmanından alınmadığı hususları gözetilmeden karar verilmesi, yerel mahkemece verilen hükmün bozulmasına*" neden olmuştur (19,20).

Adli tıbbi değerlendirmede dikkat edilecek önemli hususlarda biri de saptanan yaranın eski/yeni ayrımıdır. Bu konu özellikle yüz yaralanmalarında büyük önem taşımaktadır (15,21). Düzenlenen adli raporlarda belirtilen hususlar yaralanmanın niteliğini belirtmekte olup, yaralamaların niteliği de TCK'na göre soruşturmanın seyri ve yargılama sonucu verilecek cezanın miktarında değişikliğe neden olabilmektedir. Travma sonrası ilk değerlendirmenin yapıldığı anda bahse konu

olaydan önce meydana gelmiş yaraların eski/yeni ayrımının yapılmasının; adli rapor düzenlemesine ve dolayısıyla soruşturma ve yargılamaya etki edeceği açıktır.

Sonuç

Adli tıbbi değerlendirme sürecinde ve raporların düzenlenmesinde "*TCK'nda Tanımlanan Yaralama Suçlarının Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi*" isimli rehberden yararlanılmaktadır. Bu raporlarda yer alan değerlendirme kriterlerinden biri de yaralanmanın yüz sınırları içerisinde sabit (kalıcı) bir ize neden olup olmadığıdır. Yaralanmanın yüzde sabit bir iz niteliğinde olduğunun belirlenmesi durumunda, TCK'na göre yargılama sonucunda bu yaralanmaya neden olan kişiye verilecek ceza bir kat artmaktadır.

Yaralanma sonrası ilk başvuru sağlık kuruluşu çoğunlukla hastane acil servisleridir. Buralarda tıbbi müdahale sonrasında adli olgu bildirimi yapılmakta, bunun sonucunda adli mercilerce olguyu ilk gören hekimden adli travma raporu düzenlenmesi istenmektedir. Olgulardan alınan anamnez ve yapılan muayenenin oldukça dikkatli ve titiz bir şekilde yürütülmesi, raporun yazımı öncesinde büyük önem taşımaktadır. Saptanan yaranın özelliklerinin detaylı bir şekilde belirtilmesi sayesinde yaralanmanın oluş mekanizmasının ve yaranın meydana geldiği tarihin belirlenmesi, böylece illiyet ya da nedensellik bağı olarak da tanımlanan "*Saptanan yara ile bildirilen olay arasındaki ilişkinin*" belirlenmesi oldukça önem arz etmektedir.

Bu açıdan bakıldığında, yaralanan olgu ile ilk kez karşılaşan hekime önemli bir görev düşmektedir. Bu hususlarda yapılan hataların telafisi olmayabilir. Zira olguyu ilk gören hekim detaylı yara tarifi yapmaz ise belirli bir süre sonra yapılan muayenelerde adli tıp uzmanının da yanılığa düşmesi söz konusu olabilmektedir.

Etik Kurul Onayı

Çalışmamız Helsinki Deklarasyonu'na uygun olarak yürütülmüş olup bağımsız Etik Kurul Onayı bulunmaktadır (Karar numarası: 01; Onay tarihi: 09/10/2019).

Finansal destek

Yazarlar, bu çalışma için maddi destek almadıklarını beyan ederler.

Çıkar Çatışması

Yazarlar arasında bu çalışma ile ilgili çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynaklar

1. Teyin A, Meral O, Kaya A, Şenol E. Facial injury with pressurised water: A Case Report. J For Med 2014;28(2):185-91.
2. Yadollahi M, Behzadi Seyf Abad M, Pazhuheian F. Pattern of maxillofacial injuries and determinants of outcome in a large series of patients admitted to a level-I trauma center. Bull Emerg Trauma 2019;7(2):176-82.
3. Chandra L, Deepa D, Atri M, Pandey SM, Passi D, Goyal J et al. A retrospective cross-sectional study of maxillofacial trauma in Delhi-NCR region. J Family Med Prim Care 2019;8:1453-9.
4. Dizdar MG, Uluçay T, Tuyji Y, Tatlısumak E, Aşıröz M, Yavuz MS. The medico-legal aspect of the permanent deformation of the face: Case report and review of literature, Turkish Clinics J Foren Med 2011;8(1):46-53.
5. Conceição LD, Da Silveira IA, Nascimento GG, Lund RG, Da Silva RHA, Leite FRM. Epidemiology and risk factors of maxillofacial injuries in Brazil, A 5-year retrospective study. J Maxillofac Oral Surg 2018;17(2):169-74.
6. Rupani R, Singh M, Kumar V, Singh R, Kumar S, Yadav P. The maxillofacial injuries: A postmortem study. Natl J Maxillofac Surg 2018;9:48-51.
7. Ercan S, Çetin C. Facial injuries in sports. Turk J Sports Med 2019;54:i-viii.
8. Kumral B, Gündoğmuş ÜN, İnce CH, İnce GN. Evaluation of permanent cicatrix in face concept on injury cases. Nobel Med 2014;10(1):20-4.
9. 52374 Sayılı Türk Ceza Kanunu. Resmi Gazete Tarih: 14.10.2004, sayı: 25611 [https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5237.pdf] adresinden 25.06.2020 tarihinde erişilmiştir.

10. Balcı Y, Çolak B, Gürpınar K, Anolay NN. Türk Ceza Kanunu'nda Tanımlanan Yaralama Suçlarının Adli Tıp Açısından Değerlendirilmesi Rehberi, 2019.
11. TC. Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin 15.03.2018 tarihli, E: 2017/10490, K: 2018/4634 nolu kararı.
12. Kar H, Dokgöz H. Adli Rapor. İçinde: Dokgöz H. Editör, Adli Tıp & Adli Bilimler. Ankara: Akademisyen Kitabevi; 2019:359-78.
13. Aktaş EÖ, Kaya A. An Overview of the guide used for medicolegal evaluation of injury crimes, The Bulletin of Legal Medicine 2017;22(1):45-53.
14. Kafadar H, Kafadar S. Elazığ Adli Tıp Şube Müdürlüğünde yüzde sabit iz açısından muayene edilen olguların değerlendirilmesi. Uluslararası Katılımlı 10. Anadolu Adli Bilimler Kongresi, Bildiriler Kitabı, s.63, Malatya, 2013.
15. Gök E, Ural MN, Fedakar R, İrez A, Bayraktar İ. Distinct mark on the face due to rigid fixation materials on frontal bone: A case report. Turkish Journal of Forensic Medicine 30(2):176-9.
16. TC. Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 13.05.2014 tarihli, E: 2014/3-1, K: 2014/256 no'lu kararı.
17. TC. Yargıtay 17. Hukuk Dairesi'nin 24.04.2017 tarihli, E: 2014/22584, K: 2017/4410 no'lu kararı.
18. TC. Yargıtay 2.Ceza Dairesi'nin 04.10.2012 tarihli, E: 2011/1629, K: 2012/42892 no'lu kararı.
19. TC. Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin 18.01.2017 tarihli, E: 2016/18036, K: 2017/226 no'lu kararı.
20. TC. Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin 20.12.2010 tarihli, E: 2008/1816, K: 2010/21063 no'lu kararı.
21. TC. Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin 17.04.2018 tarihli, E: 2017/13896, K: 2018/7009 no'lu kararı.

İletişim:

Uzm.Dr. Orhan Meral
Çiğli Eğitim ve Araştırma Hastanesi,
Adli Tıp Birimi, İzmir
Tel: +90.542.7722561
E-mail: orhanmeral@ymail.com